

**CLASELE DE MOȘTENITORI ÎN VECHEA ȘI NOUA REGLEMENTARE A
CODULUI CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA. DREPT COMPARAT**

**CLASSES OF HEIRS IN THE OLD AND NEW REGULATION OF THE CIVIL
CODE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA. COMPARATIVE LAW**

Iulian COLIBA,

Specialitatea Drept, gr. D 2301,

Coordonator științific: **Vladimir CHIRONACHI**, asist. univ., drd.,
Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
al Universității Tehnice a Moldovei

Rezumat: *Moștenirea legală ca și instituție reușește să formeze unul dintre cei mai complecși stâlpi de bază a ramurii de drept civil, oferind o siguranță mai imensă în transmiterea patrimoniului defunctului către persoanele chemate de la moștenire prin lege, ori prin testament. Modalitatea prin care legiuitorul nostru reglementează clasele de moștenitori reușește să demonstreze întreaga concepție asupra familiei, asupra proximității legăturilor de rudenie, dar și asupra unui echilibru dintre interesele individuale și cele sociale.*

Astfel, dreptul succesoral continuă să-și construiască o alee către modelul European, și să se alinieze din ce în ce mai mult, în special prin reformele recente ale Codului civil. Intrarea în vigoare, la 1 aprilie 2026, a noilor dispoziții privind moștenirea legală reprezintă un salt semnificativ în modernizarea devoluțiunii legale, prin introducerea unei structuri mai organizate, mai previzibile și mai apropiate de rigorile actuale ale practicii judiciare.

Prezentul articol își propune să analizeze comparativ reglementarea claselor de moștenitori în vechea și noua redactare a Codului civil al Republicii Moldova, cu evidențierea principalelor diferențe de structură, de conținut normativ și de efect juridic, sau rezultat urmărit. În același timp, analiza va urmări relevarea îmbunătățirilor aduse de noua reglementare, inclusiv prin raportare la diferite soluții consacrate în dreptul comparat.

Cuvinte-cheie: *devoluțiune legală, principiile devoluțiunii, clasă de moștenitori, soț supraviețuitor, drept comparat*

Abstract: *Intestate succession, as a legal institution, serves as one of the most complex pillars of civil law, providing a robust framework for the devolution of a decedent's estate to those entitled to inherit by operation of law or through testamentary disposition. The manner in which the legislator regulates the classes of heirs reflects the overarching conception of the family unit, the proximity of kinship, and the delicate balance between*

individual interests and social policy.

Consequently, succession law continues to pave its way toward the European model, aligning itself more closely with international standards, particularly through recent reforms to the Civil Code. The entry into force, on April 1, 2026, of the new provisions governing intestate succession represents a significant leap in the modernization of legal devolution. This shift introduces a more organized, predictable structure that is better attuned to the current demands of judicial practice.

This article aims to provide a comparative analysis of the classes of heirs under the previous and the newly amended versions of the Civil Code of the Republic of Moldova. It highlights the primary differences in structure, normative content, and legal effect. Simultaneously, this analysis seeks to reveal the improvements brought about by the new regulations, referencing various solutions established in comparative law.

Keywords: *intestate succession, principles of intestate succession, class of heirs, surviving spouse, comparative law*

Clasele de moștenitori reușesc să reprezinte o latură importantă a dreptului succesoral și însăși a devoluțiunii legale, însemnând o transmitere a patrimoniului defunctului, adică a persoanei decedate, în lipsa unei manifestări de voință testamentară. Aceasta nu constituie doar o teorie asupra punerii în aplicare a distribuirii bunurilor persoanei, dar exprimă o adevărată concepție asupra ordinii familiale și priorității legăturilor de rudenie în cadrul unei societăți democratice. Prin intermediul unor asemenea clase, legiuitorul nostru stabilește o oarecare ierarhie a vocației succesoriale, oferind membrilor familiei posibilitatea, cu ajutorul legii, de a veni la moștenire și de a culege bunurile pe care defunctul le-a lăsat în urma sa.

Ideea existenței claselor de moștenitori constă în necesitatea de a asigura o devoluțiune organizată, previzibilă, dar și echitabilă a patrimoniului succesoral. În lipsa unei astfel de structuri, distribuirea moștenirii ar fi lăsată fie unei împrejurări necunoscute, fie unor interpretări arbitrare, ceea ce ar fi dus la o incertitudine juridică. Prin instituirea claselor, legea oferă diferite modalități de selecție progresivă a moștenitorilor, în care prioritatea este acordată celor mai apropiate persoane de defunct, atât din punct de vedere biologic, cât și social.

Perspectiva juridică consacră anumite principii pe care se bazează clasele de moștenitori, pentru buna funcționare a împărțirii bunurilor defunctului, cum ar fi **excluderea reciprocă**. Astfel, existența unei clase de moștenitori mai apropiată de persoana decedată, înlătură chemarea la moștenire a claselor următoare, ceea ce conferă dreptului succesoral o logică mult mai clară și o aplicabilitate practică mai ușoară. Acest principiu formal nu este o soluție arbitrală, demonstrând clar ideea faptului că legătura mai apropiată cu defunctul justifică o vocație succesorală prioritară.

Totodată, pentru a înțelege logica devoluțiunii legale, ordinea chemării la moștenire, și criteriile de împărțire a masei succesoriale, trebuie să stabilim și celelalte principii ce le îmbrățișează instituția claselor de moștenitori, și aici discutăm despre:

a) Principiul chemării la moștenire în ordinea claselor. Un prim principiu care stă la baza sistemului succesiunii legale este cel al chemării la moștenire în ordinea claselor. Conform reglementării Codului civil al Republicii Moldova, moștenitorii legali sunt grupați în cinci clase, fiecare dintre acestea având prioritate față de cele care urmează. Această structură stabilește o ierarhie bine definită între diferitele categorii de rude ale defunctului, astfel încât persoanele aflate într-o clasă superioară înlătură de la moștenire pe cele din clasele următoare. În fapt, dacă există moștenitori din prima clasă, adică descendenții defunctului, aceștia vor culege moștenirea în mod exclusiv, fără ca rudele din clasele următoare să poată pretinde drepturi succesoriale. Ca și excepție, numai, or doar în lipsa

descendenților pot fi chemați la moștenire părinții, frații sau alte rude prevăzute de lege.

b) Principiul proximității gradului de rudenie. Un alt principiu consacrat în devoluțiunea legală este cel al proximității gradului de rudenie între moștenitorii de aceeași clasă. Acesta reușește să fie aplicat în interiorul aceleiași clase de moștenitori și stabilește că rudele aflate într-un grad mai apropiat de rudenie cu defunctul au prioritate față de cele aflate într-un grad mai îndepărtat. În mod concret, aceasta înseamnă că, de exemplu, copiii defunctului vor înlătura de la moștenire nepoții, deoarece se află într-un grad de rudenie mai apropiat. În mod asemănător, în cadrul clasei a doua, părinții defunctului au prioritate față de frații sau surorile acestuia. Acest principiu demonstrează ideea că intensitatea legăturii de rudenie este un criteriu indispensabil pentru exercitarea unui asemenea drept.

c) Principiul egalității între rudele de aceeași clasă chemate la moșteniri. Un alt principiu important este egalitatea între moștenitorii aflați în aceeași clasă și în același grad de rudenie, patrimoniul fiind împărțit în cote egale. Potrivit acestuia, atunci când mai multe persoane sunt chemate la moștenire în aceeași clasă și se află în același grad de rudenie față de defunct, patrimoniul succesoral se împarte între ele în mod egal. Această regulă consacră ideea de echitate în cadrul relațiilor de familie și împiedică apariția unor diferențe arbitrare între moștenitori aflați în situații juridice identice. Astfel, copiii defunctului vor moșteni în părți egale, la fel cum frații sau surorile vor primi cote egale atunci când sunt chemați împreună la succesiune.

În același timp, sistemul claselor de moștenitori nu este unul static, dar evolutiv, în funcție de transformările și concepțiile juridice, ceea ce înseamnă că, înțelegerea, dar și modul de aplicabilitate a acestor clase diferă de la un sistem de drept la altul și de la o perioadă la alta, în funcție de importanța acordată anumitor relații familiale, precum cele dintre soți, dintre părinți și copii sau dintre rudele apropiate.

Așadar, în **vechea reglementare a Codului Civil al Republicii Moldova, până la 1 martie 2019**, instituția moștenirii legale reflecta o viziune normativă caracterizată printr-un anumit echilibru între tradiție și necesitate practică, dar lipsită de o arhitectură teoretică suficient de clară. Deși dispozițiile *articolelor 1499-1504 din Codul Civil anterior* consacrau, în mod formal, principiul devoluțiunii legale, acestea nu reușeau să ofere o structură strictă și ușoară de pus în aplicare, al claselor de moștenitori, în sensul unei construcții logico-juridice complexe.

Astfel, clasa întâi pornește de la ideea firească a priorității descendenților, soțului supraviețuitor și ascendenților privilegiați, consacrată prin *articolul 1500, alineatul (1), litera a)*, și *articolul 1501 Cod civil anterior*, care presupunea ordinea la succesiunea legală, însă această prioritate nu era însoțită de o dezvoltare sistematică a raporturilor dintre diferitele categorii de moștenitori. Dacă în aparență se putea vorbi despre existența unor „clase”, în realitate acestea nu erau conceptualizate ca atare într-un mod explicit, ci rezultau dintr-o lectură coroborată a normelor dispersate, creând diferite dificultăți juriștilor.

În absența descendenților și a soțului supraviețuitor, vocația succesorală se extindea asupra părinților și colateralilor apropiați, potrivit *articolului 1500 Cod civil anterior*, iar mai apoi asupra rudelor mai îndepărtate, reglementate fragmentar în același capitol din Cod. Totuși, această succesiune nu era însoțită de o teorie normativă clară a excluderii între clase, ceea ce transforma aplicarea legii într-un exercițiu de interpretare mai degrabă decât într-o operațiune corectă din punct de vedere social și legal.

Această lipsă de sistematizare nu reprezenta doar o lacună legală, însă trăda o anumită concepție asupra dreptului succesoral, în care accentul era pus mai degrabă pe enumerarea categoriilor de moștenitori decât pe relațiile juridice dintre acestea. În acest sens, *articolul 1504* din vechiul Cod Civil al Republicii Moldova, deși presupunea ideea unei chemări succesive, nu reușea să materializeze complet principiul ordinii claselor într-o formă

suficient de evidentă și categorică.

Într-un mod asemănător, instituția reprezentării succesoriale, stabilită în *articolele 1505–1507 din vechiul Cod Civil* era recunoscută la nivel legal, însă nu era asimilată într-un procedeu aplicabil tuturor claselor de moștenitori. Aplicarea sa era una selectivă și lipsa unor reguli detaliate pentru colaterali sau pentru rudele mai îndepărtate creau nu doar dificultăți practice, dar și o anumită lipsă de egalitate la nivel de structură, în măsura în care descendenții unor moștenitori predecedați nu beneficiau întotdeauna de o protecție corectă și egală, din punct de vedere juridic.

În ceea ce privește soțul supraviețuitor, deși acesta era recunoscut ca moștenitor legal prin intermediul *articolului 1501 din vechiul Cod Civil*, poziția sa rămânea, de fapt, una insuficient de consfințită. Legea nu demonstra în mod deplin importanța socială și juridică a statutului soților în viața unul celuilalt și nici contribuția acestora la constituirea proprietății în devălmășie, limitându-se la o participare formală la moștenire, fără oferirea unor drepturi suplimentare asupra bunurilor persoanei decedate.

Ar fi logic în urma interpretării acestor dispoziții să desprindem și enumerăm clasele de moștenitori din vechea reglementare a Codului Civil, asemeni unei subtile concluzii a acestui punct:

a) În **clasa întâi**, consacrată la *articolul 1500, alineatul (1), litera a)*, din Codul Civil anterior, se aflau descendenții defunctului (adică copiii, nepoții sau strănepoții), soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați (adică părinții defunctului). Cum am menționat și anterior, această clasă avea prioritate față de celelalte două, fiindcă descendenții beneficiau de reprezentare succesorală în linie dreaptă până la infinit, toți moștenitorii din această clasă venind la moștenire și deținând, în cote egale, patrimoniul succesoral al defunctului, excluzându-i pe restul din clasele următoare.

b) În **clasa a doua**, consacrată la *articolul 1500, alineatul (1), litera b)*, din Codul Civil anterior, se aflau colateralii privilegiați (adică frații și surorile defunctului, împreună cu descendenții acestora), și ascendenții ordinari (adică bunicii defunctului). Precizăm că această clasă era chemată la moștenire în lipsa succesorilor din clasa întâi. Totodată, colateralii privilegiați puteau veni la moștenire și prin reprezentare, însă doar până la gradul IV de rudenie. Ascendenții privilegiați, la rândul lor, culegeau moștenirea în funcție de proximitatea gradului de rudenie, bunicii având prioritate față de străbunici.

c) În **clasa a treia**, consacrată la *articolul 1500, alineatul (1), litera c)*, din Codul Civil anterior, se aflau colateralii ordinari (adică unchii și mătușile defunctului). Aceștia interveneau doar în absența succesorilor din primele două clase. Constatăm că și vocația succesorală era limitată rudelor mai îndepărtate, iar reprezentarea succesorală opera doar până la gradul IV de rudenie. Din acest considerent, această clasă de moștenitori era mai sumară, deținând o importanță cu mult mai redusă față de primele două.

Privită ca o totalitate de dispoziții în vederea stabilirii unei logice a devoluțiunii legale, vechea reglementare poate fi caracterizată printr-un anumit formalism normativ, în care regulile existau, dar nu comunicau între ele într-o ordine logică. Această fragmentare afecta previzibilitatea soluțiilor oferite de juriști și transforma dreptul succesoral într-un domeniu în care interpretarea judiciară devenea, inevitabil, o antiteză a clarității legislative.

Reforma adusă Codului civil, la 1 martie 2019, materializată începând de la *articolul 2177*, până la *articolul 2190*, dar și altele, marchează o schimbare a viziunii în materia moștenirii legale, trecând de la o reglementare descriptivă la una structurală, de la o logică fragmentară la una sistemică și pusă într-o ordine logică. Noua reglementare nu se limitează la a enumera moștenitorii legali, dar reușește să construiască și un îndubitabil sistem rațional al devoluțiunii legale.

Astfel, *articolul 2177 din actualul Cod civil* stabilește nu doar ideea generală a lipsei

testamentului defunctului, însă în același timp și situația, mult mai frecventă în practică, a moștenirii parțiale, consacrand ipoteza coexistenței între devoluțiunea testamentară și cea legală. Această mențiune, care pare a fi doar tehnică, înseamnă o înțelegere mai aprofundată a realităților din ziua de azi și conferă instituției moștenirii legale o anumită adaptabilitate.

Fundamentul întregii idei îl constituie principiul chemării la moștenire în ordinea claselor, stabilit deja la *articolul 2184, actualul Cod civil*, potrivit căruia moștenitorii sunt chemați succesiv, fiecare clasă excluzând-o pe cea următoare. Regula evocată și anterior, formulată într-o manieră destul de clară și imperativă, transformă devoluțiunea legală într-o procedură predictibilă, reducând drastic riscul unor interpretări contradictorii, regăsite în vechea reglementare.

Structura în cinci clase, reglementată prin *articolele 2178–2182 din actualul Cod civil*, reușește să reprezinte o sistematizare a devoluțiunii legale, și o materializare mai rigidă a ierarhiei din relațiile de rudenie. Astfel, este de menționat că până la data de 1 aprilie 2026, reforma Codului Civil a exclus soțul supraviețuitor din prima clasă de moștenitori, rămânând doar descendenții, adică copiii defunctului în centrul procedurii, conform *articolului 2178, alineatul (1)*. Consider că această idee nu este una deloc rea, deoarece mișcarea a fost determinată de privilegiul rudeniei de sânge, ceea ce nu putem discuta despre soții dintr-un detriment al relației conjugale și al căsătoriei legale.

Totodată, prin implementarea ultimei actualizări, începând cu prima zi din aprilie, a anului 2026, legiuitorul nostru a decis să reintroducă din nou soțul supraviețuitor în clasa întâi de moștenitori, mișcarea reflectând ideea concepției moderne a unei familii, recunoscând importanța rolului soțului într-o societate și necesitatea protecției sale patrimoniale, or, a bunurilor dobândite în devălmășie.

În același timp, protecția soțului supraviețuitor atinge, în noua reglementare, de la 1 aprilie 2026, un nivel superior, manifestat prin instituirea preciputului, consacrat la *articolul 2186, alineatele (1) și (2) din actualul Cod civil*, care recunoaște nu doar un drept patrimonial, dar și o dimensiune funcțională a bunurilor necesare continuării vieții cotidiene. Acest drept îi permite soțului supraviețuitor să preia, în afara cotei succesoriale, anumite bunuri destinate folosinței comune a soților, precum mobilierul și obiectele de uz casnic necesare menținerii gospodăriei.

Adăugător, *articolul 2187, alineatele (1) și (2) din actualul Cod*, introduce cazuri de decădere a dreptului de moștenire, în special în situațiile în care raporturile conjugale erau deja profund afectate la momentul deschiderii moștenirii, cum ar fi intentarea unei acțiuni de divorț sau existența unor temeieri de nulitate a căsătoriei, ceea ce conferă procedurii devoluțiunii un echilibru necesar între protecția acordată soțului rămas în viață și descendenții defunctului.

Într-o altă ordine de idei, reglementarea anterioară datei de 1 aprilie 2026 stabilea drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor strict, prin *articolul 2185, alineatele (1)-(4), Cod civil*, care îi conferea o cotă fixă din masa succesorală, variabilă în funcție de clasa de moștenitori cu care venea în concurs. Deci, în concurs cu descendenții, soțul avea dreptul la $1/4$ din moștenire, iar în concurs cu moștenitorii din clasele următoare, cota sa creștea până la $1/2$ sau chiar la întreaga moștenire, în lipsa altor moștenitori. Această reglementare evidențiază o poziție juridică importantă a soțului, însă îl plasa într-un regim diferit față de ceilalți moștenitori, menținând o anumită inegalitate în distribuirea patrimoniului.

Începând cu 1 aprilie 2026, prin abrogarea *articolului 2185 din Codul civil* și modificarea *articolului 2178 alineatului (4)*, legiuitorul a optat pentru o soluție unitară și echitabilă, stabilind regula împărțirii în cote egale, în urma integrării soțului supraviețuitor în clasa întâi de moștenitori. Această schimbare nu reprezintă doar o mișcare tehnică, dar și o opțiune axiologică în favoarea egalității între membrii familiei și a recunoașterii rolului

deținut de către soț în viața defunctului, într-o societate democratică.

De asemenea, reprezentarea succesorală, consacrată la *articolul 2178, alineatul (3)* și dezvoltată în *articolele 2179 și 2180 Cod civil*, dobândește un caracter universal și articulat, fiind aplicabilă în mod sistematic în cadrul diferitelor clase de moștenitori. Prin aceasta, legiuitorul dă naștere unei proceduri care are rolul de a corecta efectele decesului prematur al unor succesori, asigurând menținerea echilibrului între ramurile familiale și realizarea unei devoluțiuni legale corecte.

Extinderea moștenirii legale până la clasa a cincea, conform *articolelor 2178-2182*, reușește să denote preocuparea legiuitorului de a evita vacanța succesorală și de a menține patrimoniul în sfera relațiilor de rudenie, chiar și în formele lor mai îndepărtate. În sensul în care acest criteriu al gradului de rudenie devine determinant, conferind sistemului o logică mai înțeleasă și ușoară.

În mod concret, clasele de moștenitori în **noua reglementare a Codului Civil al Republicii Moldova, cu ultima actualizare la data de 1 aprilie 2026**, s-ar prezenta în felul următor:

a) Din **clasa întâi**, consacrată la *articolul 2178, alineatul (1)*, din actualul Cod Civil, fac parte descendenții persoanei decedate (adică copiii, nepoții și strănepoții), împreună cu soțul supraviețuitor. Dânșii ocupă poziția centrală în cadrul devoluțiunii legale, fiind persoanele cele mai apropiate de defunct, atât din ideea rudeniei de sânge, cât și a legăturii matrimoniale. Atât copiii, cât și soțul supraviețuitor participă la moștenire în cote-părți egale, legiuitorul astfel demonstrând egalitatea în drepturi în cadrul unei familii.

b) Din **clasa a doua**, consacrată la *articolul 2179, alineatul (1)*, din actualul Cod Civil, fac parte ascendenții privilegiați (adică părinții defunctului) și descendenții acestora. Dânșii intervin în cadrul moștenirii doar dacă lipsesc descendenții defunctului și soțul supraviețuitor. Astfel, ascendenții privilegiați au prioritate și moștenesc în cote-părți egale, iar în cazul decesului unuia dintre ei, descendenții acestora vin la moștenire prin reprezentarea succesorală.

c) Din **clasa a treia**, consacrată la *articolul 2180, alineatul (1)*, din actualul Cod Civil, fac parte ascendenții ordinari (adică bunicii defunctului) și descendenții acestora. Dânșii reprezintă continuitatea patrimoniului în cadrul unei familii, în caz că celelalte două clase sunt inexistente. Ascendenții ordinari, adică bunicii, reușesc să moștenească în cote-părți egale, iar în lipsa acestora, cum am menționat și anterior pentru clasa a doua, vin descendenții acestora la moștenire prin reprezentarea succesorală. Mai nou, reglementarea actuală detaliază situațiile posibile, evitând apariția unor lacune de ordin legal și oferă soluții pentru a nu exista vacanța succesorală.

d) Din **clasa a patra**, consacrată la *articolul 2181, alineatul (1)*, din actualul Cod Civil, fac parte străbunicii defunctului și descendenții acestora. Dânșii au fost valorificați în această clasă cu ajutorul principiului proximității gradului de rudenie, în cadrul ascendenților mai îndepărtați. Astfel, străbunicii moștenesc în mod direct doar dacă sunt încă în viață, iar în lipsa lor, moștenirea revine descendenților aflați în cel mai apropiat grad de rudenie. Deci, este de menționat faptul că apropierea față de defunct este criteriul determinant în obținerea dreptului la moștenire legală.

e) Din **clasa a cincea**, consacrată la *articolul 2182, alineatul (1)*, din actualul Cod Civil, fac parte strămoșii mai îndepărtați ai defunctului, și descendenții acestora. Dânșii sunt parte a moștenirii legale, reprezentând ultima categorie, pentru a se evita vacanța succesorală, și a se menține patrimoniul în cadrul relațiilor de rudenie, chiar și în cele mai îndepărtate forme, aproape absurde. Această mișcare se aplică absolut similar cu cea din clasa a patra, adică anterioară.

Un factor de rafinament în materie de drept civil îl reprezintă introducerea rudeniei

concomitente pe linii diferite de rudenie, prin intermediul *articolului 2183*, din actualul Cod civil, ceea ce în reglementările anterioare nu se regăsește. Această ipoteză permite unei persoane să cumuleze vocații succesoriale diferite. Soluția dată reușește să depășească caracterul restrictiv al procedurii clasice de devoluțiune legală și oferă un răspuns pe măsura complexității relațiilor familiale.

Privită ca o totalitate, evoluția de la reglementarea veche a Codului Civil, la cea actuală reprezintă o veritabilă reconstrucție conceptuală a dreptului succesoral. Dacă vechea instituție era caracterizată printr-o anumită dispersie normativă, noua reglementare se diferențiază prin unitate, coerență și finalitate.

În primul rând, diferența primordială constă în trecerea de la o reglementare implicită a claselor la una explicită și sistematică, consacrată în mai multe articole a codului nou, în opoziție cu caracterul fragmentar al codului vechi. Această transformare nu este doar una formală, dar reușește să afecteze și logica aplicării dreptului în domeniul dat.

În al doilea rând, instituția reprezentării succesoriale, anterior limitată fiind, la baza *articolelor 1505–1507 Cod civil anterior*, este integrată într-un procedeu general, aplicabil în mod comun. Această perfectare arată o trecere de la o reglementare sofisticată, la una principală.

În al treilea rând, poziția soțului supraviețuitor este totalmente modificată, întrucât de la o simplă vocație succesorală, recunoscută prin *articolul 1501 din Codul civil anterior*, se ajunge la o protecție complexă, construită prin *articolele 2178, 2186 și 2187 din actualul Cod civil*, ceea ce demonstrează o schimbare de idee în percepția socio-juridică a familiei.

Nu în ultimul rând, noua reglementare se definește printr-o deducție evidentă către dreptul comparat, în special prin preluarea unor soluții consacrate în alte sisteme de drept. Această influență nu diminuează specificul național, dar, dimpotrivă, contribuie la integrarea acestuia într-un spațiu juridic mult mai valorificat, bazat pe aceleași interese.

Spre final, menționez faptul că diferențele dintre cele două reglementări nu pot fi reduse la simple ajustări normative, ele trebuind înțelese ca expresia unei reconstrucții civile în domeniul moștenirii, de la formalism la funcționalitate, de la fragmentare la logică, de la incertitudine la previzibilitate.

Bibliografie:

1. Codul Civil al Republicii Moldova, adoptat prin legea numărul 1107 din 06.06.2002, publicat în Monitorul Oficial nr. 82-86, articolul 661 din 22.06.2002, ultima actualizare fiind la data de 12.12.2018, link disponibil:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110277&lang=ro#
2. Legea numărul 133 din 15.11.2018 privind modernizarea Codului Civil și modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 467-479 din 07.12.2018, articolul 793, ultima actualizare fiind la data de 01.03.2019, link disponibil:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=34327&lang=ro
3. Codul Civil al Republicii Moldova, adoptat prin legea numărul 1107 din 06.06.2002, publicat în Monitorul Oficial nr. 66-75, articolul 132 din 01.03.2019, ultima actualizare fiind la data de 01.04.2026, link disponibil:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150561&lang=ro#
4. Bruma S., Chibac G., Chibac N., Robu O., „*Drept Civil. Contracte și Succesiuni*”, Curs universitar, ediția a II-a, aprobat de Consiliul Facultății de Drept a USM, catedra de Drept Civil, Chișinău, editura Tipografia Centrală, anul 2014, ISBN: 978-9975-53-356-0, p. 392
5. Cazac O., „*Drept Civil. Moștenirea*”, ediția I, Chișinău, recomandată de Consiliul științific al Facultății de Drept a USM, editura Bons Offices, seria Animus, anul 2022,

**„Oportunități de implicare a tinerilor în procesul de cercetare”,
Ediția a VI-a, 2026, Cahul**

ISBN: 978-9975-87-989-7, p. 900

6. Chironachi V., *„Clasele de moștenitori legali în noua reglementare a Codului Civil”*, la conferința Tradiție și inovare în cercetarea științifică, ediția a XII-a, Bălți, din 06.10.2023, ISBN: 978-9975-50-318-1 pp. 95-103
7. Chironachi V., Voicu A. V., *„Instituția soțului supraviețuitor în actuala reglementare a legislației civile a Republicii Moldova”*, la conferința Acta Universitas Cahulensis, volumul XII, Partea 1, Cahul, USC, din 06.06.2025, ISSN: 2587-3563, pp. 178-187
8. Robu O., *„Clasele de moștenitori în lumina legii de modernizare a Codului Civil din 01 martie 2019”*, la conferința științifică națională cu participare internațională *„Integrare prin cercetare și inovare”*, volumul II, Chișinău, USM, din 10.11.2020, ISBN 978-9975-152-48-8, pp. 262-266